

BESLUT

2018-04-27

Dnr: 17/03563

SAKEN

Veckans Brott, SVT1, 2017-10-31, inslag om Arlandarånet; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kravet på saklighet.

INSLAGET

I det så kallade löpet visades bland annat bilder från en flygplats där ett företags logotyp syntes på en bil och en persons jacka i cirka två sekunder. I samband med att dessa bilder visades sades följande.

(Programledare) – Rånaren som erkänt Arlandarånet berättar i detalj hur det gick till, men hur sann är hans skildring. (Rånaren) – Vi hade en städare där inne som, han gav oss tillgång till datasystemet.

I inslaget intervjuades sedan en av rånarna som deltog i det så kallade Arlandarånet detaljerat om hur rånet genomfördes. Bland annat följande sades.

(Rånaren) – Alltså, Arlandarånet, den fanns, alltså redan "ute på marknaden". [...] Nej, nej, nej. Det finns ingen plan det finns bara en inside inne på stället. Det kan vara en anställd eller det kan vara en vän till den anställda som kommer så här, han letar upp några grabbar och säger "lyssna, det här jobbet finns" [...] (Programledare) – Och hur kommer det sig att ni då bestämde er för att göra det här? (Rånaren) – Vi vart giriga.

Bilder från flygplatser visades, bland annat de bilder med företagets logotyp som visades i löpet. I samband med detta sa rånaren följande.

(Rånaren) – Vi hade en städare där inne som, han gav oss tillgång till datasystemet så vi kunde kolla hur mycket vikt som skulle komma. Så fick vi kläder också, vi hade passerkort också, så vi kunde gå in där och, och reka med kläder och så.

Efter rånarens beskrivning av rånet pratade en kriminologiprofessor och programledaren om rånarens berättelse. Kriminologiprofessorn sa då bland

annat följande.

(Kriminologiprofessorn) – De är fyra personer, säger han. Han måste tro att såna som jag är dumma i huvudet. De är väsentligt fler än så. De har haft en städare, säger han, som var deras insider. Det är jag ju inte lika säker på va, de vet ju precis när det här planet ska komma sådär så de måste väl ha haft nån annan där. (Programledare) – En städare har inte den informationen? (Kriminologiprofessorn) – Nej, det har jag ju då väldigt svårt att tro att han, att han då skulle veta exakt vilket plan som han skulle städa och att just det planet råkar ha pengar med sig sådär.

ANMÄLAN

Företaget vars logotyp syntes i inslaget anser att exponeringen av deras logotyp, på grund av det sammanhang i vilket den visades, påverkade dess varumärke negativt.

Företaget påpekade för Sveriges Television (SVT) att logotypen syntes varpå SVT i SVT Play klippte bort en scen där logotypen syntes på en bil samt blurrade en logotyp som syntes på en jacka. Företaget anser ändå att dess varumärke påverkats negativt då dess medarbetare pekades ut i ett program med höga tittarsiffror. Företaget hade inte någon verksamhet vid Arlanda vid tiden för rånet och fick senare veta att de scener som visats hade filmats på Landvetter flygplats.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT har fått möjlighet att yttra sig över inslaget och anser att det stämmer överens med kravet på saklighet. SVT anför sammanfattningsvis följande.

Den anmälda bildsekvensen var två sekunder lång och ingick bland många andra olika bilder som samlats in från diverse flygplatsmiljöer. Syftet var att allmänt illustrera den miljö som rånet utfördes i. I sekvensen syntes en bil och en person iklädd en jacka. På bilen fanns en knappt läsbar logotyp för ett företag. På jackan syntes en stor bokstav och längst ned ett långt telefonnummer. När det gäller bilen var det vid första anblicken inte självklart att det var en bil utan det kunde lika gärna uppfattas som någon form av byggnad eller annat fordon på flygplatsen. Beträffande personen med jackan var det omedelbara intrycket att detta var någon som arbetade på flygplatsen och råkade gå förbi när bilden togs. Det framgick inte vad den personen hade för arbetsuppgifter.

Det är inte sannolikt att den stora allmänheten känner till företaget och vet att det arbetar med att städa flygplan. Det är ännu mindre sannolikt att de som såg programmet och inslaget hann identifiera företaget i en två sekunder lång bildsekvens. De logotyper som skymtade förbi var inte på något sätt utformade så att man associerade till städarbete på flygplatser. Dessutom, som anmälaren själv påpekar, hade de ingen verksamhet på Arlanda förrän år 2008. Avsikten

med bilderna som visades under intervjun var inte att autentiskt bilda detaljerna i rånares berättelse, utan att ge en allmän känsla av de flygplatsmiljöer där rånet genomfördes.

SVT har inte i något skede ansett att den ytterst korta bildsekvensen i inslaget kunde skada företagets varumärke. Ändå valde redaktionen som en generös gest att gå företaget till mötes när en representant kontaktade programmets producent den 3 november 2017, tre dagar efter sändningen.

Producenten beklagade då att logotypen syntes och meddelade att redaktionen genast skulle "blurra" den i SVT Play-versionen, vilket också skedde. Företagets representant var nöjd med det, vilket bekräftades i sms, men ville dessutom att redaktionen skulle göra ett tillrättaläggande i nästa program. Redaktionen bedömde att detta förmodligen skulle få motsatt effekt än den önskade, att det snarare skulle bli en fokusering på just deras varumärke i samband med Arlandarånet, det vill säga just det som de var så rädda för. Företaget var nöjt med att detta inte gjordes.

Vad gäller inslaget om rånares berättelse om bland annat en städarens inblandning ska det ses i samband med det studiosamtal mellan programledaren och programmets expertkommentator som följde direkt efter intervjun. Där ifrågasattes den intervjuades trovärdighet i allmänhet och hans påstående att en städare skulle varit inblandad i synnerhet.

INFORMATION

Anmälaren har getts möjlighet att kommentera SVT:s yttrande men har inte hörts av.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Inslaget handlade om det så kallade Arlandarånet. I inslaget syntes ett företags logotyp vid två tillfällen, vid båda dessa tillfällen syntes logotypen under en mycket kort tid och utan att någon särskild fokusering gjordes på denna. Nämnden, som noterar att SVT vidtagit åtgärder för att ta bort logotypen på SVT Play, kan inte finna att inslaget strider mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Jan Holmberg, Ulrika Hansson, Staffan Dopping, Malin Bergström och Kristina Åberg efter föredragning av Jenny Grass.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Jenny Grass

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.